

זכריה - מצודת ציון

[א](#) [ב](#) [ג](#) [ד](#) [ה](#) [ו](#) [ז](#) [ח](#) [ט](#) [י](#) [יא](#) [יב](#) [יג](#) [יד](#) [טו](#)

זכריה פרק-א

[ו](#) זמם. ענין מחשבה כמו זממו אל תפק (תהלים קמ) : **[ח](#) ההדסים**. שם אילן המריח : **במצולה**. מקום רבוי המים עניינו כמו ותשליכני מצולה (יונה ב) : **שרוקים**. מצויירים בצבעים מחולפים ודוגמתו בדרז"ל אשה לא תעביר שרק על פניה (שבת צה) : **[יא](#) יושבת**. רצה לומר יושבת בשלוח : **ושוקטת**. על השקט ומרגוע : **[יב](#) ויען**. ענין הרמת קול כמו וענית ואמרת (דברים כו) : **זעמתה**. מלי זעם וכעס : **[יג](#) נחומים**. מלי נחמה : **[יד](#) קנאתי**. ענין כעס כמו הם קנאוני בלא אל (שם לב) : **[טו](#) השאננים**. מלי שאנן והשקט : **[טז](#) וקו**. ענינו חוט המשקולת של הבנאי וכן קו לקו (ישעיה כח) : **ינטה**. מלי הטיה : **[יז](#) תפוצנה**. ענין פזור כמו ומאלה נפצה כל הארץ (בראשית ט) :

זכריה פרק-ב

[א](#) קרנות. מלי קרן : **[ב](#) זרו**. פזרו כמו ואתכם אזרה בגוים (ויקרא כו) : **[ג](#) חרשים**. אומנים כמו חרש עצים (ישעיה מד) : **[ד](#) כפי**. כשיעור כמו איש כפי אכלו (שמות יב) : **לידות**. ענין הפלה והשלכה כמו ידו אליה (ירמיה נ) : **הנושאים**. ענין הרמה : **לזרותה**. לפזרם : **[ה](#) חבל מדה**. קו המדה : **[ו](#) אנה**. להיכן כמו אנה אנחנו עולים (דברים א) : **[ח](#) רוץ**. ענין מהירת ההליכה : **הלז**. הזה וכן מה הציון הלז (מ"ב כג) : **פרזות**. ר"ל מבלי חומה סביב וכן ראש פרזיו (חבקוק ג) : **[י](#) הוי**. הוא ענין קריאה וכן הוי כל צמא (ישעיה נה) : **ונוסו**. ענין בריחה ומהירות ההליכה : **רוחות**. פאה ועבר : **[יא](#) המלטי**. ענין הצלה : **בת בבל**. עדת בבל :

[יב] השוללים. ענין בזה : **בבבת עינו.** הוא גלגל העין וכן כאישון בת עין (תהלים יז) : **[יג] מניף.** ענין הרמה כמו והניף הכהן (ויקרא כג) : **[טו] ונלוו.** ענין התחברות כמו ונלוה הגר (ישעיה יד) : **[יז] הס.** ענין שתיקה כמו ויהס כלב (במדבר יג) : **כל בשר.** כל אדם : **נעור.** מלשון הערה והקיצה כמו אשר יעור משנתו (לקמן די) : **ממעון.** ענין מדור כמו ה' מעון אתה היית לנו (תהלי' צ) :

זכריה פרק-ג

[א] השטן. מלאך מקטרג : **לשטנו.** ענין קטרוג וכן כתבו שטנה (עזרא די) : **[ב] יגער.** ענין צעקה נזיפה : **אוד.** הוא העץ שמנדנדים בו האש כמו כאוד מוצל משרפה (עמוס די) : **[ג] צואים.** ר"ל מלוכלכים ולפי שהצואה הוא לכלוך קורא לבגדים מלוכלכים בגדים צואים : **[ד] ויען.** ענין הרמת קול כמו וענית ואמרת (דברים כו) : **מחלצות.** כן יקראו מין מלבושים נאים וכן המחלצות והמעטפות (ישעיה ג) : **[ה] צניף.** מל' מצנפת העשוי לסבב את הראש : **טהור.** ר"ל ברור ונקי : **[ו] ויעד.** ענין התראה כי רוב המתרים מתרים בעדים למען לא יכחש לאחר זמן : **[ז] תדין.** מל' דין והוא ענין היישרת הדבר : **מהלכים.** מל' הלוך וטיול : **[ח] מופת.** ענין נס ואות : **[ט] שבעה עינים.** ר"ל הרבה וכן שבע יפול צדיק (משלי כד) : **מפתח פתוחה.** ענין חקיקת הציור כמו ויודע לפתח פתוחים (ד"ה ב' ב') : **ומשתי.** ענין הסרה כמו לא ימיש עמוד הענן (שמות יג) :

זכריה פרק-ד

[א] ויעירני. מל' הערה והקצה : **[ב] וגולה.** ספל עגול וכן וגולת הכותרות (מ"א ז') : **נרותיה.** כעין בזיכין על השמן והפתילה כמו ועשית את נרותיה (שמות כה) : **מוצקות.** מל' יציקה והם צינורות ודרך שם ניצוק ונמשך השמן : **[ד] ואען.** ענין הרמת קול : **[ו] בחיל.** ענין צבאות עם : **ברוחי.** ענין רצון : **[ז] למישור.** מל' ישר ושוה : **הראשה.** ר"ל טובה וחשובה וכן וראשית שמנים ימשחו (עמוס ז') : **תשואות.** ענין המית קול כמו תשואות נוגש (איוב לט) : **[ט] תבצענה.** ענין השלמה כמו כי יבצע ה' (ישעיה י) : **[י] בז.** מל' בזיון : **האבן הבדיל.** הוא האבן התלוי בקו המשקולת וע"י מיישר הבנאי את הבנין ועל שע"פ רוב דרכם לעשותה מאבן אמר האבן הבדיל וכן אבן העופרת (לקמן ה) : **משוטטים.** ענין התנועה הנה והנה וכן שוטטו בחוצות ירושלים (ירמיה ה) : **[יב] שבלי.** מל' השבלים הטובות (בראשית מא) ובדרך שאלה קורא כן ענפי הזית לפי שהיו מלאים

גרגרי זיתים כמו השבולת המלאה גרגרי תבואה : **ביז**. ר"ל בתוך וכן ביד כל אדם יחתום (איוב ל"ז) : **צנתרות**. הוא שם כלי מה : **המריקים**. ענין הזלה ושפיכה כמו על הארץ יריקו (קהלת י"א) : **הזהב**. ר"ל שמן מזוקק ונקי כזהב וכן מצפון זהב יאתה (איוב ל"ז) : **יז** **היצהר**. הוא השמן כמו תירוש ויצהר (דברים כ"ח) : **על אדון**. אצל אדון :

זכריה פרק-ה

א **מגלה**. אגרת על שם שגוללין אותה : **עפה**. מלי עפיפה ופריחה : **ג** **האלה**. ענין קללה : **נקה**. מלי נקי : **ד** **ולנה**. ענין התמדה כמו צדק לין בה (ישעיה א) : **וכלתו**. מלי כליון והשמדה : **ה** **שא**. הרם : **נא**. עתה : **ו** **האיפה**. שם מדה : **ז** **ככר**. שם משקל : **נשאת**. ענין הרמה : **ט** **החסידה**. שם עוף : **ותשנה**. כמו ותשאנה באלף : **י** **אנה**. להיכן : **יא** **שנער**. היא בבל : **והוכן**. מכונתה. מלי הכנה וקביעות :

זכריה פרק-ו

א **מרכבות**. העגלות שהסוסים מושכים אותם : **ג** **ברודים**. בעלי כתמים לבנים כעין הברד וכן נקודים וברודים (בראשית ל"א) : **אמוצים**. בעלי מראה דשן כן ת"י קטמנין והוא דשן בלי ארמי : **ה** **ארבע**. כמו לארבע ותחסר הלמ"ד וכן היו בן שאול (ש"ב ד') והראוי לבן שאול : **רוחות**. פאה ועבר : **מהתייצב**. ענין עמידה : **על אדון**. לפני אדון וסמוך לו : **ח** **אותי**. ר"ל אלי : **הניחו**. מלי הנחה והשקטה : **רוחי**. ענין כעס כמו ינחל רוח (משלי י"א) : **יא** **עטרות**. כתרות : **יב** **איש**. ר"ל גדול וחשוב : **ומתחתיו**. ממקומו ר"ל מזרעו : **יג** **הוד**. ענין הדר ויופי : **כהן על כסאו**. ר"ל לפני כסאו וכן לרצים הנצבים עליו (ש"א כב) :

זכריה פרק-ז

ב **שראצר**. שם איש וכן רגם מלך : **לחלות**. ענין תפלה כמו ויחל משה (שמות ל"ב) : **ג** **לבית ה'**. בבית ה' באה הלמ"ד במקום בי"ת וכן ישבת לכסא (תהלים ט') : **הנזר**. ענין הפרשה כמו ימי נזרו (במדבר ז') : **כמה**. ענינו הרבה : **ז** **והנגב**. ערי הנגב : **ושפלה**. העמק : **יא** **וימאנו**. לא רצו

: להקשיב. ענין שמיעה : סוררת. מלי הסרה : **[יב]** שמיר. הוא הברזל החזק וכן כשמיר חזק מצור (יחזקאל ג) : ברוחו. במלאכו וכן הי אלהים שלחני ורוחו (ישעיה מ"ח) : **[יד]** ואסערם. מלי סערה והוא הרוח החזק : נשמה. מלי שממון : וישימו. ועשו :

זכריה פרק-ח

[ב] קנאתי. ענין כעס : **[ד]** משענתו. מטהו שנשען עליה : **[ה]** משחקים. מלי שחוק ושמחה : **[ז]** מבוא השמש. שקיעת השמש כמו ממזרח שמש עד מבואו (תהלים קי"ג) : **[י]** שכר. ענין ריוח : ושכר הבהמה. שכר עבודת הבהמה : הצר. השונא : ואשלח. ענין גרוי והשסה וכן וכן בהמות אשלח בס (דברים ל"ב) : **[יב]** יבולה. תבואתה כמו ארץ נתנה יבולה (תהלים ס"ז) : טלם. מלי טל : **[יד]** זממתי. ענין מחשבה כמו כאשר זמם (דברים יט) : נחמתי. ענין הפוך מחשבה : **[טז]** בשעריכם. שם מקום המשפט כמ"ש אל זקני העיר השערה (שם כב) : **[כא]** לחלות. ענין תפלה כמו ויחל משה (שמות לב) : ולבקש. מלי בקשה ושאלה : **[כב]** עצומים. ענין רבוי כמו עצמו לי אלמנותיו (ירמיה טו) : **[כג]** יחזיקו. ענין אחיזה כמו ויחזק בכנף מעילו (ש"א טז) : לשונות הגוים. ר"ל עכו"ם בעלי לשונות נפרדות : בכנף. הוא שולי הבגד : יהודי. כל ישראל נקראים בשם יהודים לפי שהמלוכה היה משבט יהודה וכן תהיה לעתיד :

זכריה פרק-ט

[א] משא. ענין נבואה ולתוספת ביאור אמר דבר הי : **[ב]** חדרך. הוא מקום אצל דמשק כן ארז"ל : **[ג]** תגבל. מלי גבול : **[ג]** ותבן. מלי בנין : מצור. ענין מבצר וחוזק : ותצבר. ענין כרי וגל כמו שני צבורים (מ"ב י) : וחרוץ. מין זהב טוב כמו בירקרק חרוץ (תהלים סח) : **[ד]** יורישנה. ענין שלוח וגרושין, כמו ויורש הי מפניהם (יהושע כג) : והכה. ר"ל יטביע : חילה. מלי חיל וצבאות עם : **[ה]** ותחיל. מלי חיל וחלחלה : הוביש. מלי בושה : מבטה. מלי הבטה והסתכלות : **[ו]** גאון. ענין רוממות וממשלה : **[ז]** ושקוציו. מלי שקץ ושרץ : כאלוף. ענין למוד כמו פן תאלף ארחותיו (משלי כב) : כיבוסי. היא ירושלים : **[ח]** מצבה. כמו מצבא באל"ף : נוגש. דוחק ולוחץ : **[ט]** הריעי. מלי תרועה : עני. ר"ל מוכנע ועניו וכן עם עני תושיע (תהלים יח) : עיר. כן יקרא החמור בעודו קטן כמו ועירים עשרה (בראשית לב) : אתונות. כן תקרא נקבת החמור וכן ואחת האתונות (מ"ב ד) : **[י]** אפסי. קצות כי בקצה הארץ היא אפס וכלה :

[יא] **שלחתי**. כמו אשלח עבר במקום עתיד כדרך הנבואה בהרבה מן המקומות : **אסיריך**. ענין קשירה : **[יב]** **לבצרון**. מלי מבצר : **משנה**. ענין כפל כמו וכסף משנה (בראשית מג) : **אשיב**. מלי השבה ומענה : **[יג]** **זרکتני**. הדרך לדרך ברגל על הקשת למותחו היטב לירות למרחוק : **קשת**. בקשת : **מלאתי**. זה הלשון יאמר על אחיזת הקשת בכח כמו ויהוא מלא ידו בקשת (מ"ב ט) : **ועוררתי**. מלי התעוררות : **[טו]** **וכבשו**. ענין האחיזה בחזקה כמו וכבשום לעבדים (ירמיה לד) : **אבני קלע**. האבנים הנזרקים בכף הקלע והוא הכלי המיוחד לזה : **המו**. מלי המייה : **כמזרק**. הוא הספל : **כזויות**. כקרנות : **[טז]** **נזר**. כתר כמו את הנזר (מ"ב י"א) : **מתנוססות**. מלי נס והוא ענין הרמה כמו נס להתנוסס (תהלים ס') : **[יז]** **מה טובו**. מלת מה יורה על הפלגת הרבוי כמו מה רב טובך (שם נ"א) : **ותירוש**. ענבי היין : **ינובב**. ענין דבור כמו ינוב חכמה (משלי י') :

זכריה פרק-י

[א] **שאלו**. ענין בקשה : **מלקוש**. כן יקרא המטר המאוחר כמו יורה ומלקוש (דברים י"א) : **חזיזים**. עננים כמו ודרך לחזיז קולות (איוב כח) : **ומטר גשם**. כפל המלה בשמות נרדפים וכן אדמת עפר (דניאל יב) : **[ב]** **התרפים**. עשויים הם בצורת אדם ומדברים עתידות ע"י כשוף : **און**. שקר ודבר תוהו : **והקוסמים**. הם חוזי הכוכבים : **חזו**. ראו : **יענו**. ענין הכנעה כמו מאנת לענות (שמות י') : **רועה**. ר"ל מנהיג : **[ג]** **העתודים**. הם הזכרים מן העזים ויאמר על השרים בדרך שאלה : **אפקוד**. ענין זכרון : **הודו**. ענין הדר ואמצות הלב : **[ד]** **פנה**. זויות : **יתד**. מסמר : **נוגש**. דוחק ולוחץ : **[ה]** **בוסיס**. ענין רמיסה ברגל כמו יבוס צרינו (תהלים ס') : **והובישו**. מלשון בושח : **[ו]** **והושבותים**. היא מלה מורכבת מן הושבה ומן יושבת ההשקט מלי בשובה ונחת (ישעיה ל) : **זנחתים**. ענין עזיבה כמו למה זנחתנו (תהלים מ"ג) : **ואענם**. מלי עניה ותשובה : **[ח]** **אשרקה**. ענין צפצוף קול הבאה בקבוץ השפתים וכן ושרק לו מקצה הארץ (ישעיה ה'). (ט) ואזרעם. מלי זריעה והוא ענין פזור והפצה : **[י]** **ולבנון**. שם יער בא"י לבנון וע"ש זה נקרא כל א"י בשם לבנון כמ"ש ההר הטוב הזה והלבנון (דברים ב') : **ימצא**. ענין די הספוק כמו לא ימצא לנו ההר (יהו שע יז) : **[יא]** **והובישו**. מלי יובש : **מצולות**. עומק המים כמו ירדו במצולות (שמות טו) : **יאור**. כן נקרא נחל מצרים : **והורד**. מלי ירידה והשפלה : **גאון**. ענין רוממות והתנשאות : **ושבט**. ענין ממשלה כמו לא יסור שבט מיהודה (בראשית מט) :

זכריה פרק-יא

[ב] **הילל**. מל' יללה : **אדירים**. חזקים : **שדדו**. נעשקו : **בשן**. שם מקום מרעה : **ירד**. מל' ירידה והשפלה : **הבציר**. מבצור וחוזק וכן ערים בצורות (מ"ב י"ט) : **[ג]** **אדרתם**. חזקה ומעוזם והוא מל' אדיר : **כפירים**. כן יקראו האריות הקטנים. גאון. ענין גבהות ורוממות ור"ל ככר המעולה הסמוך לירדן : **[ו]** **ממציא**. מל' מציאה והוא כענין הזמנה כמו וימציאו בני אהרן (ויקרא ט) : **וכתתו**. ענין שבירה ונתיצה : **[ז]** **לכן**. בעבור : **עניי**. ענין שפלות והכנעה : **מקלות**. מטות : **נועם**. מלשון נעימות ומתוק ואהוב : **חובלים**. מל' חבלה והשחתה : **[ח]** **ואכחיד**. ענין מניעה והסרה כמו ולא כחדו מאבותם (איוב ט"ו) : **בירח**. בחדש : **ותקצר נפשי**. כן יאמר על דבר הקשה לסבול וכן ותקצר נפשו למות (שופטים ט"ז) : **בחלה**. ענין מיאוס ותעוב ואין לו דומה : **[ט]** **והנכחדת**. הסרה מן העדר : **אשה**. ר"ל אחת וכן אשה אל אחותה (שמות כ"ו) : **רעותה**. חברתה : **[י]** **ואגדע**. ענין כריתה כמו שקמים גדעו (ישעיה ט') : **להפר**. ענין בטול ומניעה : **[יא]** **כן**. ענינו אמיתת הדבר כמו שהיא וכן כן בנות צלפחד דוברות (במדבר כ"ז) : **עניי**. ענוים ומוכנעים : **אותי**. ר"ל את דברי : **[יב]** **הבו**. תנו כמו הבו מקניכם (בראשית מז) : **חדלו**. מנעו : **[יג]** **היוצר**. כמו האוצר ובא היו"ד במקום האל"ף כי אהו"י מתחלף : **אדר**. ענין מעוז וחוזק כמו לגפן אדרת (יחזקאל י"ז) : **היקר**. יקרתי. מל' יקר ומכובד וחשוב : **[טו]** **כלי**. ר"ל מקל : **אוילי**. שוטה מבלי דעת : **[טז]** **לא יפקוד**. לא יזכור : **הנער**. ר"ל הטלה הרך : **הנצבה**. ענין עמידה : **יכלכל**. ענין ספוק הצורך כמו ויכלכל יוסף (בראשית מז) : **הבריאה**. השמנה כמו ועגלון איש בריא (שופטים ג') : **ופרסיהן**. הם כעין מנעלים שברגלי הבהמות כמו פרסות סוסיו (ישעיה ה') : **יפרק**. ענין שבירה כמו פרק מלאה (נחום ג') : **[יז]** **הוי**. כמו אוי : **רועי**. כמו רועה בה"א : **האליל**. ענין דבר שאין בו תועלת כמו רועי אליל (איוב יג) : **עוזבי**. היו"ד יתירה : **זרועו**. ענין חוזק כי הוא נתון בזרוע : **יבוש תיבש**. מל' יבשות : **כהה** : **תכהה**. ענין עכירות ושחרות כמו כהה הנגע (ויקרא יג) :

זכריה פרק-יב

[א] **משא**. נבואה ולתוספות ביאור אמר דבר ה' : **[ב]** **סף**. ספל וכן בדם אשר בסף (שמות יב) : **רעל**. ענינו סם הממית והוא מל' יין תרעלה (תהלים ס) המטמטם את הלב מרוע תכונתו : **במצור**. ענין הקפת גייסות סביב לעיר לכבשה : **[ג]** **מעמסה**. ענין טעינת משא כבדה כמו אבי העמיס עליכם (מ"א יב) : **שרוט ישרטו**. ענין תלישת הבשר כמו ובבשרם לא ישרטו שרטת (ויקרא כא) : **ונאספו**. ענין כליון ומיתה כמו כל הדור ההוא נאספו (שופטים ב) : **עליה**. אצלה בסמוך : **[ד]** **אפקח**. עניין

פתיחה כמו פקח עיניך (משלי כ) : **בעורון**. מלי עור : **ה** **אלופי יהודה**. שרי יהודה כמו אל תבטחו באלוף (מיכה ז) : **אמצה**. מלי אומץ וחוזק : **ו** **ככור**. ענין לפיד ושלהבת וכן תנור וכירים (ויקרא יא) הנקרא כן בעבור שמונח עליו תדיר לפידי אש : **בעמיר**. כן יקרא אגודת השבלים כמו ושכחת עומר בשדה (דברים כד) : **תחתייה**. במקומה : **ז** **תפארת**. מלי פאר והדר : **ח** **הנכשל**. ענין נפילת ההתגברות ותשות הכח : **י** **רוח**. רצון : **דקרו**. ענין נעיצת חרב בגוף כמו כל הנמצא ידקר (ישעיה יג) : **והמר**. כהמר. מלי מרירות :

זכריה פרק-יג

א **מקור**. מעין הנובע הנובע : **לחטאת**. מי אפר פרה קרוי מי חטאת על כי הוא מטהר הטומאה וכמ"ש הוא יתחטא בו (במדבר יט) : **ב** **העצבים**. כן יקראו העכו"ם כי מעצבין לב עובדיהן צועקים אליהן ואינם נענין : **ג** **ודקרהו**. ענין נעיצת חרב בגוף : **ד** **מחזינונו**. מלי חזון ונבואה : **אדרת**. מלשון אדיר ר"ל מלבוש חשוב עשוי משער : **כחש**. ענין שקר : **ה** **הקנני**. מלי קנין : **ז** **עורי**. מלשון התעוררות : **גבר**. איש : **עמיתני**. ענין חבר כמו וכחש בעמיתו (ויקרא ה) : **ותפוצין**. ענין פזור : **הצוערים**. הקטנים כמו צעיר אנכי (תהלים קיט) : **ח** **פי שנים**. שני חלקים כמו לתת לו פי שנים (דברים כא) : **יגועו**. ענין מיתה כמו כי גוע אהרן (במדבר כ) : **ט** **וצרפתים**. ענין זקוק להסיר הסיג : **בחנתים**. מלי בחינה ונסיון : **אענה**. אשיב :

זכריה פרק-יד

א **שללך**. ענין ביזה : **ב** **ונשסו**. ענין רמיסה כמו והיו שאסיד למשסה (ירמיה ל) : **תשגלנה**. מלי משגל ומשכב : **ג** **קרב**. ענין מלחמה כמו המלמד ידי לקרב (תהלים קמד) : **ד** **ונבקע**. מלי בקיעה וסדק : **גיא**. עמק : **ומש**. ענין הסרה כמו לא ימושו מפיד (ישעיה נט) : **ה** **ונסתם**. מלי ניסה ובריחה : **הרי**. כמו הרים : **יגיעע**. מלי הגעה וקרוב : **אצל**. שם מקום : **הרעש**. ענין נדנדוד ותנועה : **ו** **אור יקרות**. אור בהיר וכן וירח יקר הולך (איוב לא) : **וקפאון**. ר"ל חשך כדבר הנקפה והוא דבר צלול הנהפך להיות עב וכן קפאו תהומות (שמות טז) : **ח** **חיים**. נובעים כמו אל מים חיים (ויקרא יד) : **הקדמוני**. המזרחי : **האחרון**. המערבי וכן ועד הים האחרון (דברים יא) : **י** **יסוב**. יהפוך : **כערבה**. כמדבר שהוא ארץ מישור : **מגבע**. מלי גבעה והר. וראמה. מלי הרמה : **תחתייה**. במקימה :

שער הפינים. שער העומד בפניה ובזוית : **יקבי.** בורות שלפני הגת והיין יורד בהן כמו וגם יקב חצב בו (ישעיה ה) : **[יא] וחרס.** ענין אבדון וכריתה כמו כל הנשמה החרים (יהושע י) : **[יב] המגפה.** ענין הכאה : **צבאו.** ענין קבוץ חיל עם : **המק.** תמקנה. ענין המסה כמו ונמקתם בעונותיכם (יחזקאל כד) : **בחוריהן.** מלי חור ובקיעה : **[יג] מהומת.** ענין בלבול הדעת : **רבה.** גדולה : **והחזיקו.** ענין אחיזה : **[יד] חיל.** ענין עושר : **[טו] הפרד.** הוא הבא מן הסוס ומן החמור : **[טז] מדי שנה.** בכל זמן שנה וכן מדי עלותה (ש"א א) : **ולחוג.** הקרבנות קרויים בלי חג על כי רובם יבואו בחג וכן אסרו חג בעבותים (תהלים קיח) : **[יז] ולא עליהם.** הוי"ו הוא במקום אז וכן אם בחקותי תלכו ונתתי גשמיכם (ויקרא כו) ור"ל אז נתתי וגומר : **[יח] ולא עליהם.** הוי"ו ההיא באה במקום השי"ן וכן דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה (שמות כה) ור"ל שיקחו וגומר : **[יט] חטאת.** ר"ל גמול חטאת : **[כ] מצילות.** כן יקרא הזגים שבצוארי הסוסים על כי מקשקשים ומשמיעים קול והוא מלי בצלצלי שמע (תהלים ק"ן) : **הסירות.** הקדרות כמו בשבתנו על סיר הבשר (שמות טז) : **כמזרקים.** הם הספלים שמקבלין בהם הדם לזריקה : **[כא] כנעני.** הם הגבעונים מבני כנען :

זכריה פרק-טו

[א] משא. נבואה ולתוספת ביאור אמר דבר ה' : **[ג] לתנות.** מלשון תנין והוא מין נחש : **[ד] רששנו.** מלשון רש ועני וכן מתרושש והון רב (משלי י"ג) : **גבול.** ענין מחוז : **זעם.** ענין כעס : **[ו] אדונים.** דרך המקרא להזכיר שם אדנות בלשון רבים וכן אדוני יוסף (בראשית ל"ט) : **[ז] מגישים.** מקריבים :